

Ella Karltimo

MTK-Pudasjärven tämänvuotisen isäntäkalenterin kansikuva otettiin Sarakylän Vattumarkkinoilla. Vasemmalta Kalevi Särkelä, Jukka Särkelä, Arto Tuominen, Jari Tyni, Timo Vähäkuopus, Juhani Jurmu, Lasse Puhakka, Jarmo Kelahaara ja Juha Pankinaho.

Tässä numerossa
MTK-yhdistysten
syyskokoukset
2010.
Katso sivu 11!

Tavoitteena terve isäntä

Hyttilän tilaa kehitetään
yrittäjien hyvinvointia
unohtamatta.

SIVU 5

Matkalla luomuun

Hyttisten lihakarja on
siirtymässä vaiheittain
luomuun.

SIVU 6

Nauti tuoreesta!

Tämän vuoden
lähiruokaviesti poljettiin
Vaalasta Helsinkiin.

SIVU 6

Vilkasta puukauppaa

Puukaupan odotetaan
jatkuvan vilkkaana vuoden
loppuun.

SIVU 10

MTK-Pudasjärvi nostaa näkyville EMÄNNÄT JA ISÄNNÄT

**Hommat hoidetaan
positiivisella otteella
ja hymyssä suin, mutta
ei arkailla tarttua
hankaliinkaan asioihin.
Pilke silmäkulmassa ovat
syntyneet myös MTK-
Pudasjärven emäntä- ja
isäntäkalenterit.**

Ensi vuonna 60 vuotta täytävä MTK-Pudasjärvi on yli 420 jäsenen yhdistys - viljelijöiden, metsänomistajien ja maaseutuyrittäjien paikallinen etujärjestö ja vaikuttaja. Tilat tuottavat pääasiassa maitoa, mutta alueella on myös elinvoimaisia liha-, poro- ja hevestiloja.

Yhdistykseen on saatu viime aikoina iloinen tekemisen meininki ja yhdistys on osallistunut monin tavoin pudasjärveläiseen elämänmenoon. Tänä vuonna yhdistys on muun muassa puhunut kauppoissa suomalaisen ruuan puolesta, jakanut maistiaisja ja esitteitä, pitänyt arpajaisia, järjestänyt markkinoille kahvilan ja ohjelmaa muotinäytöksineen.

Kesän energiaretkellä yhdistyksen väki tutustui aurinko- ja tuulienergiiaan Taivalkoskella ja Hyrynsalmella. Yhdistyksen jäsenet saavat alennusta uimahallilipuista ja liikuntahallilla on torstaisin oma vuoro.

”Saadakseen uusia ja nuori jäseniä joukkoonsa yhdistyksen pitää myös toi-

mia ja näkyä. Asiat kasautuvat helposti liian harvoille hartioille”, puheenjohtaja **Mari Kälkäjä** lisää.

Parin vuoden takainen vanhan ajan maatalousnäyttely jäi ihmisten mieleen ja uutta on toivottu. Mari Kälkäjä ei ajatusta tyrmää ja sanoo, että yhdistys on kiinnostunut lähivuosina myös karjannäyttelystä yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan lypsykarjakerhon kanssa.

ETUJÄRJESTÖN tehtävänä on myös nostaa ongelmat pöydälle tuoreeltaan, kun niitä ilmenee.

”Lomitusasiat ovat olleet viime aikoina huolenaihe, jonka eteen olemme tehneet töitä. Tilanne oli erityisen huono menneenä kesänä. Lomitusyksikkö

on tällä hetkellä liian suuri”, Mari Kälkäjä sanoo.

Saman pöydän ääreen istuminen tuo uusia näkökulmia ja avaa silmiä puolin ja toisin.

”Hyvä esimerkki tästä oli johtokunnan ja poroisäntien tapaaminen, kun keskustelimme yhteisistä pelisäännöistä poro-ongelmien vähentämiseksi”, varapuheenjohtaja **Timo Vähäkuopus** lisää.

Kun toiminta on aktiivista, yhdistyksen aloitteet on otettu positiivisesti vastaan esimerkiksi kaupungin hallinnossa.

KALENTEREISTA on tullut MTK-Pudasjärven tavaramerkki. Viime vuon-

Sanna Vainio (vasemmalla), Heikki Putula, Mari Kälkäjä, Veli Hyttinen ja Timo Vähäkuopus saavat yhteisestä tekemisestä vaihtelua omaan arkeen.

Hyvinvointia
kuten
haluat

Terveyttä edistävä valmennus maatalousyrittäjille

Terveyttä edistävä valmennus toteutetaan kahdessa 3 päivän jaksossa (2 yöpymistä/ jakso), yhteensä 6 päivää. Valmennus koostuu monipuolisesta ohjatusta liikuntaohjelmasta, polkupyöraergometri- ja terveystutosteista sekä terveyteen, ergonomiaan ja voimavaroihin liittyvistä luennoista. Hakeutuminen valmennukseen myös työterveyshuollon kuntoutuspäätöksellä.

Valmennuskokonaisuuden hinta alk. **580 €** /hlö/6 päivää

Alkaen hinta Holiday Club Katinkullassa.

Sis. ohjattu ohjelma kuntotesteineen, majoitus kahden hengen huoneessa, täysihoitoruokailut, vapaa kylpylän ja kuntosalin käyttö.

Kysy lisää, pyydä esite valmennusohjelmiseen ja varaa paikkasi:

Holiday Club Spa Hotels, Työhyvinvointipalvelut, myyntipäällikkö Sirpa Kutvonen, puh. 010 7682 713 tai sirpa.kutvonen@sok.fi

Puhelun hinta 010-alkuiseen numeroon: 0,0828 €/puh + 0,1199 €/min

www.holidayclubhotels.fi

BOMBA | CARIBIA | KATINKULTA | KUUSAMON TROPIIKKI
OULUN EDEN | SAARISELKÄ | TAMPEREEN KYLPYLÄ | VESILEPPIS

Holiday **Club**
SPA HOTELS

Voimme ylpeänä kertoa, että meillä on

Suomen tyytyväisimmät vakuutusasiakkaat

Olet lämpimästi tervetullut heidän joukkoonsa!

Lähivakuutuksella on tutkitusti* Suomen tyytyväisimmät vakuutusasiakkaat, jo neljättä vuotta peräkkäin. Olet lämpimästi tervetullut heidän joukkoonsa! Ota meihin yhteyttä ja hoidetaan vakuutukset kuntoon. Myös vakuutustesi vaihtaminen toisesta yhtiöstä meille käy helposti. Ilmoitat vain asiasta meille ja me hoidamme käytännön asiat puolestasi.

Lähivakuutusyhdistys Pohjois-Pohjanmaa

Veli-Heikki Mikkonen (Oulun seutu)
Puh. 0400 885 266

Pekka Kestilä (Raahen seutu)
Puh. 044 711 2815

Seppo Tuppela (Ylivieska, Sievi, Oulainen)
Puh. 040 505 6046

Martti Koponen (Nivala, Kärsämäki, Pyhäjärvi, Haapajärvi)
Puh. 044 552 1531

www.lahivakuutus.fi

PÄÄKIRJOITUS

Kannattaa olla hereillä

Syksyn sato on korjattu varsin mukavissa olosuhteissa ja suosiollisessa säässä. Lämmin kesä joudutti sadon tuleentumista, mutta niukat sateet vaivasivat kasvustoja eikä huippusatoihin päästy. Laadullisesti sato oli hyvää.

Syksy on osoittanut, että hintojen ennustaminen on vaikeaa. Viljan hinta on noussut Suomessa ja maailmalla, vaikka vielä keväällä ennustettiin jopa hintojen laskua. Syy hintojen nousuun on maailmanlaajuinen satotilanne ja osaltaan Venäjän viljanvientikieltokin. Samoin kotimaan viljelyalojen supistaminen ja pienempi viljasato ovat vaikuttaneet markkinoihin. Nykyinen hintataso vastaakin paremmin viljan tuotantokustannuksia.

Kotieläintuotannon kustannukset ovat voimakkaassa nousussa. Tähän edunvalvonta kiinnittää talven aikana erityistä huomiota. Maidon ja lihan tuottajahinnat on saatava nousuun. Nykyinen hintataso ei riitä korvaamaan kohonneita kustannuksia. Tilojen taloustilanne on haastava. Jalostavan teollisuuden on pystyttävä saamaan kaupalta parempaa hintaa ja kaupan vietävä hinnannousut tuotteiden kuluttajahintoihin kasvattamatta omaa osuuttaan.

Samaan aikaan maaseudulla on positiivista liikettä metsä- ja energiasektorilla. Metsätuotteiden kysynnän kasvu ja hintatekijät markkinoilla ovat parantaneet metsän myynnin kannattavuutta. Ostot yksityismetsistä ovat nousseet reilusti edellisvuoteen nähden. Puunkorjuumäärät ovat myös normalisoituneet. Myrskytuhot toki toivat oman ikävän vaikutuksensa ja laskivat puukaupan hintoja.

Syöttötariffin myötä tuulivoimaloita on tulossa rannikkoseuduille ja Pohjois-Suomeenkin runsaasti. Maanomistajan kannattaa olla hereillä, sillä tuulimyllyn sijoituspaikkaa ei kannata vuokrata liian halvalla yhtiöiden käyttöön. Julki tulleet esitykset maanomistajalle tarjotuista vuosivuoksista ovat muutama tuhat euroa vuodessa tai tuottoon sidottuna esimerkiksi 0,25 prosenttia myllyn bruttotuotosta.

Keski-Euroopassa ja Ruotsissa maksetaan tuottoon sidottua vuokraa jopa neljä prosenttia tuotosta. Tämä tarkoittaa noin 20 000 euroa vuodessa riippuen tuulivoimalan koosta ja tuulioloista. Miksi Suomessa tuulimyllyn paikka pitäisi vuokrata muita halvemmalla?

Kannattaa huomioida myös se, että jotkut yhtiöt ovat valmiita maksamaan korvausta myös tuulivoimalan läheisyydessä olevalle niin sanotulle suoja-alueen maanomistajalle siitä, että hän menettää mahdollisuuden oman alueensa vuokraukseen ja täysimittaiseen hyödyntämiseen, kun mylly tulee viereiselle palstalle.

TIMO LEHTINIEMI

UUTIS

Jyvät

JULKAISIJA

Maataloustuottajain
Pohjois-Suomen Liitto -
MTK-Pohjois-Suomi
www.mtk.fi/liitot/pohjoissuomi/

PÄÄTOIMITTAJA

toiminnanjohtaja
Timo Lehtiniemi
puh. 020 413 3501,
040 546 4852
timo.lehtiniemi@mtk.fi

TOIMITUS

Viestintä-Karttimo
Kiviniemen rantatie 9
90810 KIVINIEMI
puh. 040 526 4880
ella@karttimo.fi

TAITTO

Mari Lähteenmaa

PAINOPAIKKA

Joutsen Median painotalo

MTK tarjoaa vaaliohjelmaansa avoimesti kaikkien käyttöön.
Se löytyy osoitteesta www.mtk.fi/eduskuntavaalit.

Onko puolueilla uskottava maaseutunäkemyks?

PAULA VIERTOLA

Puolueet valmistautuvat jo täyttää häkää ensi kevään 2011 eduskuntavaaleihin. Ehdokasasettelu on käynnissä eri puolilla maata ja puoluetuomistoissa kirjoitetaan vaaliohjelmaa. Tasaisin väliajoin ilmestyvät gallupit kirittävät ja nostavat vaalisyykkä.

Hallitus yrittää vielä saada joi-takin ohjelmaansa kirjattuja lupauksia toteutumaan. Mitään suuria ratkaisuja, ensi vuoden budjettia lukuun ottamatta, ei ole enää ennen vaaleja odotettavissa. Maaseudun näkökulmasta katsottuna liian monta asiaa siirtyä seuraavalle hallitukselle.

Maaseutu on jälleen puolueiden ja ehdokkaiden ohjelmien laatimisessa kovassa nosteessa. Niin pitääkin olla. Suomi ei selviydy suurista, jokaisen kansalaisen arkeen vaikuttavista haasteista ilman, että maaseudun luonnonvarat ja biomassa otetaan täyskäyttöön. Nämä ovat ruoan ja uusiutuvan energian tuotannon pohja.

MAASEUTU tarjoa kansakunnalle myös paljon muuta hyvää: puuta, matkailupalveluita, hoidettua maisemaa, puhtaita vesiä, hyvinvointipalveluita. Maanviljelijät, metsänomistajat ja maaseutuyrittäjät ovat tuottajina ja yrittäjinä avainasemassa ja odottavat poliitikoilta päätöksiä, jotka tukevat – eivät estä tai jarruta – elinkeinojen harjoittamista.

Mutta onko puolueilla ja ehdokkail-la uskottava maaseutunäkemyks? Mitä konkreettista maa- ja metsätalouden kannattavuutta parantavaa aiotaan tehdä ja milloin? Miten huolehditaan maaseutuyrittäjien peruspalveluista kuten teiden kunto, tehokkaat laajakaistat, terveydenhoito, myrskytuhot ja turvallisuus?

Maaseudun ihmisillä on kysymyksiä vaikka kuinka paljon. Vaalikeskusteluissa niihin voi saada vastauksen, mikäli kysymykset esittää.

Ensi kevään eduskuntavaalit ovat maaseudun näkökulmasta tärkeitä. Seuraavalla vaalikaudella päätetään EU:n budjetista ja maatalouspolitiikasta vuoden 2013 jälkeen.

Tutustu ohjelmaan ja kerro siitä ehdokkaille!

- MTK:n ohjelmassa on yhdeksän pääkohtaa:
  - Kannattava maatalous takaa ruokaturvan
  - Laatu ja lähiruokaa lautaselle
  - Kilpailukykyä, työhyvinvointia ja toiminnan jatkuvuutta vihreille elinkeinoille
  - Uuttera yrittäjyys ja palveluinnovaatiot luovat uusia työpaikkoja
  - Kestävää kasvua sertifioiduista metsistä
  - Innovaatioita ja kilpailukykyä puusta
  - Bioenergialla ja ympäristötekniikalla Suomi maailman huippuosaajaksi
  - Maaseudun ympäristö säilyy jälkipolville
  - Yhdistetään koko maa

Vaatumukset tarkentuvat vaalien lähestyessä. Otamme mielellämme vastaan toiveita.

Uusi eduskunta ja hallitus ratkaisevat, paljonko uusiutuvan energian edistämiseen käytetään varoja. Eduskunta ja hallitus päättävät myös, millaiset palvelut maaseudulla ovat sekä missä kunnossa ovat tiet ja laajakaistat vuosikymmenen puoleenväliin tultaessa.

VIHREÄ KASVU maalta on vastaus Suomen haasteisiin. Tällä ohjelmalla valmistautuu vaaleihin MTK. Ohjelmaa on esitelty puolueille, kansanedustajille, etujärjestöille ja medialle.

Vihreä talous ja kasvu ovat suosittuja ja monet haluavat niitä edistää. Niiden määrittelyssä on kuitenkin melko paljon eroja.

MTK tarkoittaa vihreällä kasvulla maaseudun biomassan ja luonnonvarojen kestävä ja vastuullista hyödyntämistä. Vihreän kasvun perusta on vihreissä elinkeinoissa, maataloudessa, metsätaloudessa ja tiloille syntyneissä maaseutuyrityksissä. Vihreää kasvua ja taloutta syntyy, kun tuotetaan ja jalostetaan ruokaa, kasvatetaan ja myydään puuta ja metsäenergiaa sekä tuotetaan maaseutuyrityksessä palveluita kestäväällä tavalla.

Vaaliohjelmamme muistuttaa, että vihreiden elinkeinojen tuotanto- ja jakeluketjussa on lähes 500 000 työpaikkaa.

Niiden säilymiseen ja uusien työpaikkojen syntyyn voimme itse vaikuttaa kotimaisiin toimiin.

Uskomme myös siihen, että maaseudulle voi syntyä uusia yrityksiä ja työpaikkoja ympäri Suomen. Maaseutu ei ole taantuva alue, vaan siellä on uudenlaisen kasvun pohja.

Vihreä kasvu ei synny itsestään. Se vaatii viisaita ja kauaskantoisia päätöksiä maaseudun ihmisiltä ja poliittisilta päättäjiltä. Se edellyttää, että ruoasta, energiasta ja palveluista saadaan kunnan hinta, yritystoiminta on kannattavaa ja yrittäjillä ovat palvelut saatavilla.

Paula Viertola on MTK:n johdon erityisavustaja.

Eduskuntavaalit 2011

- ennakoöänestys kotimaassa: ke-ti 6.-12.4.
- vaalipäivä: su 17.4.

Mäen sukutila luottaa maidon- tuotantoon

Puolankalaisen Mäen maitotilan karja muutti syyskuussa uuteen parsipihattoon. Ison investoinnin loppusuoralla isäntävään puhevälit ovat kunnossa ja huumori tallella. ”Kun perehtyy ja suunnittelee ajan kanssa sekä pyrkii yksinkertaisiin ratkaisuihin, säästyy yllätyksiltä, kun on toteutuksen aika”, Tiina ja Matti Mäkäräinen sanovat.

Värylässä sijaitsevaa maitotilaa on viljelty yli 360 vuotta. Vuodesta 1999 sukutilaa luotsannut Matti Mäkäräinen on tilan 14. isäntä. Hän hoiti tilaa yhtymänä äitinsä **Maija Mäkäräisen** kanssa vuoden 2009 loppuun saakka, jonka jälkeen Maija jäi luopumistuelle.

Maidontuotannon vaihtoehdona nuori isäntä pohti jossakin vaiheessa myös metsäyrittäjyyttä. Kainuun ja oman kotikunnan luja usko maidontuotantoon kannusti jatkamaan suvun perinteitä.

”Ja kyllä Matti jo neljävuotiaana totesi, että hänestä tulee isona maanviljelijä”, Maija-äiti lisää.

Alkuvaiheessa tilalla oli parikymmentä lypsylehmää. Vanhan navetan laajennuksen ja peruskorjauksen jälkeen 2000-luvun alkupuolella lehmäluku nousi 34:ään ja nuoren karjan 25:een.

HAAVEET uudesta tuotantorakennuksesta alkoivat edetä ja hahmottua vuonna 2007. Isäntäväki tutustui erilaisiin navetaratkaisuihin lähellä ja kaukana. Kokonaisurakasta avaimet käteen -periaatteella Mäkäräiset sopivat NHK-keskuksen **Mark-**

ku Törmikosken kanssa. Toinen keskeinen kumppani hankkeessa on ollut Maveplan eli entinen Suomen Salaojakeskus, jonka toimialapäällikkö **Ari Hyvärinen** on vastannut investoinnin rakennuttamisesta.

”Yhden sopimuksen allekirjoittaminen on ollut meidän kannalta sujuva ratkaisu ja isommilta vastuksilta on säästyttävä”, Matti Mäkäräinen sanoo.

Mäen rinteessä sijaitsevalla maitotilalla silmä lepää näkyvässä, joka avautuu alapuolella sijaitsevalle Pikku-Salmisen järvelle. Uutta ja isoa rakennusta suunniteltaessa sijainti oli kuitenkin ongelma, niinpä uudelle pihatolle piti hakea tasaisempi paikka. Hyvä tontti löytyikin kilometrin päästä.

”Pihatosta tulee valvontayhteyksiä kotiin ja robotti tietysti soittaa, jos joku häiriö tulee”, Tiina Mäkäräinen sanoo.

ELÄINTEN siirtäminen uuteen pihattoon ja automaattilypsyn aloittaminen on tiennyt isäntävälle ensi viikkoina lyhyitä yöunia ja tiivistä mukana oloa pihatton elämässä.

”Käyttöönotto on sujunut yllättävänkin hyvin. Muiden tilojen kokemusten perusteella olemme kuitenkin varautuneet

Tiina ja Matti Mäkäräisen parsipihatossa on haettu yksinkertaisia ratkaisuja ja selkeitä suoria linjoja. Leveä ruokintapöytä varmistaa sen, että eläimet saavat aina riittävästi ruokaa. Jos apevaunu ei toimi, tilalle saa helposti paaleja.

siihen, että muutokseen totuttaminen vie aikaa puolisen vuotta”, Tiina Mäkäräinen sanoo.

Uudessa pihatossa on 144 lehmäpaikkaa, joista alkuvaiheessa on käytössä noin 60. Omien eläinten lisäksi uusiin tiloihin ostettiin muun muassa kokonainen karja Ristijärveltä ja lisää eläimiä hankitaan kaiken aikaa. Vanhaa navettaa remontoidaan parhaillaan hiehoja varten.

Mäen maitotilan tulevana tavoitteena on miljoona maitolitraa vuodessa. Navettaoista vastaava emäntä haluaa satsata eläinten ruokintaan ja valvontaan.

”Kun ruokinta on kohdallaan, eläimet pysyvät terveinä ja tuotavat hyvin.”

PARSIPIHATON suunnittelussa ja sopivan tontin hankinnassa punaisena lankana on ollut mahdollisuus kasvuun. Ensimmäisen lypsyrobotin rin-

nalle suunnitteilla on toinen.

”Kunhan saadaan lisää peltotähtiä”, isäntä lisää.

Tilalla on viljelyssä 80 peltohehtaaria, jotka sijaitsevat neljän kilometrin sisällä tilakeskuksesta. Noin 50 hehtaarin raivaustyöt ovat meneillään.

Lähisuku on ollut rakennusvaiheessa tuki ja turva. Kolmen pikkupojan hoidossa ja kotitöissä ovat auttaneet mummit ja siskot. Tilan vakituisena työntekijänä on 12 vuotta ollut **Matin Anita**-siskon puoliso **Jari Härkönen**. Lisäksi kesäaikaan avuk-

si tulee serkkutyövoimaa.

Matti Mäkäräinen on EU-ajan viljelijä ja sanoo tämän asian kanssa pärjäävänsä.

”Hintojen heilahtelut ovat paljon raskaampaa leikkiä, samoin se, että tuottaja on aina se, joka näissä tilanteissa joustaa.”

Maitokiintiöille luvassa jatkoa?

MTK:n maitoasiamies **Sami Kilpeläinen** pitää tärkeänä, että investoivat maitotilat huolehtivat edelleenkin riittävästä maitokiintiöstä.

”EU:n perussopimus antaa Suomelle luvan maksaa litraakohtaista tukea myös vuoden 2015 jälkeen, jolloin kiintiöjärjestelmän piti alun pitäen päättyä.”

Parhaillaan EU:ssa toimii niin sanottu maidon korkean tason työryhmä. Tämä ryhmä on etsinyt keinoja, joilla voidaan vakauttaa mai-

dontuotantomarkkinoita kiintiöjärjestelmän päättymisen jälkeen.

”Keskeistä on, ettei C-alueella tuotettu maitomäärä ylitä sille asetettuja kiintiöitä. Rakenteilla olevan mallin mukaan uusia investointeja voitaisiin tehdä, kun kapasiteettia vapautuu eli maidontuotantoa ohjattaisiin kiintiöitä vastaavalla järjestelmällä myös tulevaisuudessa”, Sami Kilpeläinen lisää.

Valio Anna elämän maistua
Suomalaisten maidontuottajien
omistama meijeriyritys!

Valio
Osuuskunta
ItäMaito

Itäsuomalaisten maitotilojen hyväksi

Hyvä kasvaa
omasta maasta.

Kinnusen Mylly rakentaa ja turvaa pohjoissuomalaisen maaseudun huomispäivää. Käytämme tuotteissamme tämän alueen puhdasta, hyvää viljaa, jonka ostamme suoraan tuottajilta. Näin syntyvät lähitehtaan laadukkaat Tähti-rehut karjan hyvinvointia ylläpitämään ja lisäämään.

Käytä Kinnusen Myllyn tuotteita: edistät oman alueesi hyvinvointia.

KINNUSEN MYLLY

Puh. (08) 5144 715 Telefax (08) 5421 892
www.kinnusenmylly.fi
kinnusenmylly@kinnusenmylly.fi

TUTUSTU UUSIIN REHUIHIN
REHUETSIVÄLLÄ

Rehuraision nautojen täysrehut ovat uudistuneet, ja ne on jaettu kolmeen ryhmään: **Perus-Maitureihin, Opti-Maitureihin ja PRO-Maitureihin.**

Löydät uudesta valikoimasta tilallesi tuottavimman ruokintaratkaisun Rehuetsivän avulla. Rehuetsivä on sähköinen rehunvalintakone, joka valitsee parhaiten soveltuvan rehun säilörehun Darvon, raakavalkuaisprosentin ja tilan tuotannon tavoitteiden mukaan.

Rehuetsivän löydät netistä: **www.rehuraio.com** tai voit myös kutsua oman alueesi ”rehuetsivän” auttamaan sinua oikean ruokintaratkaisun löytämiseksi.

www.rehuraio.com

REHURAISIO
TEHOKKAAT REHUT, TERVEET ELÄIMET

Tavoitteena kilpailukykyinen tila ja TERVE ISÄNTÄ

Nuorena jaksaa tehdä aamusta iltaan. Väärät työasennot, toistuvat liikkeet ja kuulosuojainten jättäminen varaston seinälle tuntuvat vasta mittarin kääntyessä kohti keski-ikää.

Sotkamon Juholankylällä on viljelty maata jo 400 vuotta. Hyttilän tilaa isännöivän **Ville Niskasen** (25) pihapiirissä seisoo talo, jossa on toiminut kainuulaiskunnan ensimmäinen kansakoulu.

Kylällä ja tilalla on tarkoitus elää vielä tulevinakin vuosisatoina. Kolme vuotta sitten sukupolvenvaihdoksella kotitilastaan vastuun ottanut Niskanen suunnittelee navetan laajennusta.

Laajennuksella lypsävien määrä kak-

sin- tai kolminkertaistuisi. Nykyisin tilalla on paikka 20 lehmälle.

”Peltoa ei riitä satoihin lypsäviin. Nyt kaikki pellot ovat kahden kilometrin säteellä. Aikaa ei kulu tien päällä”, Ville Niskanen kertoo.

Ville Niskasen vanhemmat auttavat vielä talon töissä. Nuoren miehen kihlattu, **Henna Kippo** on töissä Sotkamon kirkonkylällä, terveysasemalla sairaanhoitajana.

”Tarkoitus on, että Hennakin siirtyä tilalla töihin, kun uusi navetta valmistuu.”

Uuden navetan suunnittelussa on hyvä tilaisuus huomioida myös työhyvinvointi. Ville Niskanen laskee, että vanhassa navetassa hän jakaa käsin joka päivä tuhat kiloa rehua.

”Navetta on niin ahdas, ettei jako onnistu koneella. No, eipähän ole tullut ilalla tarvetta lähteä punttisalille.”

VÄÄRÄT työasennot, toistuvat liikkeet ja kuulosuojainten jättäminen varaston seinälle tuntuvat vasta mittarin kääntyessä kohti keski-ikää.

Raskaiden työvaiheiden koneistaminen ja selkeä ratkaisut ovat Ville Niskanen ohjenuorina navettasuunnittelussa.

”Tärkeintä on katsoa oma, tilalle sopiva ratkaisu. Apua kyllä saa suunnitteluun.”

Optimi tilanne on silloin, kun tilakoko on riittävän suuri toimeentuloon, mutta töitä ei ole liikaa oman jaksamiseen nähden.

”Työhuippuina voi tulla sellaisia aamuviidestä iltakymmeneen päiviä. Kylähän se väsyttää jo nuorta miestäkin, saati sitten kun talossa on vielä pari pientä lasta pyörimässä.”

MAITOTILAN tulot ovat riippu-

Hyttilän tilan nuori isäntä Ville Niskanen ehti kouluttautua sähköautomaatioasentajaksi ennen kuin päätös jatkaa kotona maitotilan pitoa varmistui. Uuden navetan suunnittelu on parhaillaan käynnissä.

vaisia myös yhteiskunnan päätöksistä, vaikka tilan työt hoitaisi miten hyvin tahansa.

”Olisihan se parasta, jos palkan saisi omasta työstä. Nyt vuoden tulot keskittyvät syksyyn tukien maksujen aikaan.”

Jämerä talouden suunnittelu säästää tilallisen velkakierteeltä. Ville Niskanen sanoo huomanneensa, että maatalouskaupat ajoittavat usein alennuskampanjansa tukien maksujen aikaan.

”Silloin voi helposti hairahtua hank-

kimaan koneita rahalla, jolla pitäisi eläätä seuraava vuosi. Osa joutuu ottamaan kulutusluottoja selvittääkseen seuraavaan syksyyn.”

Maatalous kärsii myös kielteisestä julkisuudesta.

”Vaikka itsellä menisikin hyvin, negatiivinen viesti tarttuu.”

Vastaavasti maaseudun ihmiset saavat käsikirjoitettua nostetta erilaisista parinmuodostusohjelmista.

”Olisi kyllä parempi, jos niissä näytettäisiin työn arkea eikä vain käsi kädessä kävelyä pellon laidalla.”

LUONTORETKET elämäkumppanin kanssa, hiihtäminen ja moottorikelkkailu irrottavat Ville Niskanen arjen tohinasta.

”Saman ikäisiä viljelijöitä ei hirveästi meiltä päin löydy ja oikeastaan haluankin vapaa-aikana olla muiden kuin viljelijöiden kanssa.”

Ville Niskanen sanoo, että maitotilallisen pitää tietää, mihin sitoutuu.

”Jokaisessa työssä on hyvät ja huonot puolensa. Säännöllisille viikonloppuvapaille saa maitotilalla sanoa hyvästit. Aina ei saa lomittajaa silloin kun haluaisi.”

Rehuanalyysi varmistaa onnistuneen ruokinnan

SANNA SIMULA

Suomalaisen lehmän ruokinta perustuu nurmisäilörehuun. Jotta ruokintaa voidaan suunnitella, täytyy käytössä olevan säilörehun laatu tuntea. Rehuanalyysin avulla voidaan valita sopivin täydennysrehu.

Syyskuun puoleen väliin mennessä koko maassa oli tehty noin 1 500 säilörehuanalyysiä. Tämä on hieman alle seitsemän prosenttia edellisen sisäruokintakauden aikana tehdyistä rehuanalyysistä. ProAgria Oulun alueella analyysijä oli tehty 203, mikä on hieman yli seitsemän prosenttia edellisen vuoden kokonaismäärästä. ProAgria Kainuun alueen 34 rehuanalyysiä on neljä prosenttia edellisen vuoden analyysimäärästä.

POHJOIS-SUOMESSA analysoidaan rehuja keskimääräistä aktiivisemmin. ProAgria Oulun alueella tehtiin viime sisäruokintakaudella 13 prosenttia kaikista Suomen rehuanalyysistä.

Tämä on hyvin suhteessa alueen karja- ja lehmämäärään, mikä vuoden 2009 ProTuotos-tietojen mukaan oli 12 prosenttia Suomen karjoista ja lehmisistä. Alueen tuottajat ovat siis hieman keskimääräistä aktiivisempia rehujen

analysoijia.

ProAgria Kainuun alueella tehtiin puolestaan neljä prosenttia kaikista rehuanalyysistä. Myös Kainuussa ollaan vähän keskivertoa aktiivisempia, sillä alueella oli viime vuonna kolme prosenttia Suomen karjoista ja lehmisistä.

KORJATUT säilörehut Oulun alueella vastaavat tilastojen mukaan ruokinnalliselta laadultaan edellisvuosia. Keskimääräisen säilörehun D-arvo on 69, energia 11,1 MJ/kg ka (= 0,95 ry/kg ka) ja raakavalkuainen 14,9 prosenttia kuiva-aineessa. Oulun alueen säilörehujen energia ja valkuainen ovat vuosittain korkeampia kuin koko maan keskiarvo.

Kainuusta korjatun säilörehun raakavalkuainen näyttää jäävän tänä vuonna hieman edellisvuosien tason alle. Keskimääräinen D-arvo on 68, energia 10,9 MJ/kg ka (= 0,93 ry/kg ka) ja raakavalkuainen 14,6 prosenttia kuiva-aineessa. Tässä vaiheessa vielä pieni rehuanalyysien määrä saattaa vaikuttaa keskiarvoihin.

Kainuun säilörehut ovat vuosittain myös vähän mämpiä kuin koko maassa. Kuiva-ainepitoisuus on keskimäärin kolme prosenttia alhaisempi.

RUOKINNAN perustuessa säilörehuun on oleellista tietää, mitä ruokitetaan ja mitä täydennetään. Näin pystytään valitsemaan käytössä olevalle säilö-

hulle sopivat täydennysrehut ja laskemaan oikeat ruokintamäärät.

Samalla vältetään yliruokinta ja siitä seuraavat ongelmat: loppulypsykaudesta lihovat ja liian lihavana poikivat lehmät sekä tästä mahdollisesti seuraava voimakas laihtuminen poikimisen jälkeen ja energivajeesta johtuvat tiheytisoongelmat.

Säilörehun laadun arvaamisesta aiheutuu myös aliruokinnan riski. Kun ruokintapöydälle jaettava rehu näyttää ja haisee hyvältä, ilman analyysiä saatetaan syntyä mielikuva todellisuutta paremmasta koostumuksesta.

Lehmä pystyy paikkaamaan osan vajeesta syömällä enemmän, mutta siinäkin tulee raja vastaan. Jos vielä väkirehumäärät on laskettu liian hyvän säilörehun laadun mukaan, ei ole ihme, jos lehmät eivät heru odotetulle tasolle. Säilörehua tulee olla vapaasti tarjolla, eivätkä lehmät saisi missään vaiheessa syödä ruokintapöytä tyhjäksi.

Vapaa säilörehun saanti tarkoittaa sitä, että rehua tulisi jäädä tähteeksi ruokintapöydälle 5-10 prosenttia jaetusta määrästä. Näin lehmät voivat luontaisesti tapaansa valikoida syömänsä rehun ja arempikin lehmä saa varmasti riittävästi syödäkseen. Lehmä ei ole lautasen tyhjäksi hotkaisevaa tyyppiä, vaan ennemminkin ruokaansa ronkki-va nirso.

SÄILÖREHUN riittävyys selviää

Viime kesän poikkeuksellisen lämpimän mutta vaihtelevan sään seurauksena kaikilla alueilla ei saatu riittävästi rehua talteen. Tilanne tarkentuu sisäruokintakauden edetessä.

sisäruokintakauden edetessä, mutta jo nyt tiedetään varmasti, että joillain aluilla tulee puutetta karkearehusta.

Kun karkearehun määrä on niukka, voidaan osa puuttuvasta karkearehusta korvata väkirehulla. Sen määrää muuttaessa tulee huolehtia, ettei ruokinnan tärkkelypitoisuus nouse liian korkeaksi. Suuria muutoksia ei voi tehdä, vaan väkirehun määrää kannattaa lisätä mahdollisuuksien mukaan ”kevyellä” perustäysrehulla.

Puuttuvaa säilörehua voidaan korvata myös kuitupitoisilla täydennysrehuil-

la kuten Kuitu-Maiturilla. Puuttuvan karkearehun korvaamiseen suunnitelluissa rehuissa NDF-pitoisuus on korkea ja tärkkelypitoisuus alhainen.

Täydennettäessä puuttuvaa karkearehua tulee muistaa riittävä rakenteellisen kuidun saanti. Säilörehua tulisi olla viisi kiloa kuiva-ainetta eläintä kohden päivässä, jotta varmistetaan pötsin tehokas toiminta.

Sanna Simula on Rehuraisio Oy:n / Naudanrehujen kehityspäällikkö.

Hyttisen lihakarja matkalla luomuun

Aiemmin Pudasjärvellä maitoa tuottanut Veli Hyttinen vaihtoi viisi vuotta sitten lihantuotantoon. Nyt Pudasjärvellä ja Pyhännällä sijaitsevat tilat ovat siirtymässä vaihteittain luomuun.

Pudasjärven Puhoksella sijaitsevan kotitilan lisäksi Veli ja Saija Hyttinen ostivat vuonna 2004 tilan Pyhännän Tavastkengältä. Sinne perhe on myös asettunut asumaan ja tehnyt viime vuosien isoimmat investoinnit.

”Lihakarjaan päädyimme siksi, ettei se ole yhtä kelloon sidottua kuin lypsykarjan hoitaminen. Muuten työtä riittää kyllä kummassakin”, Veli Hyttinen sanoo.

Pyhännällä sijaitsevan Rintalan tilalla ensimmäinen työ oli navetan peruskorjaus ja kattojen laittaminen laakasiiloihin. Sitten vuorossa oli uusi kylmäpihatto ja tänä kesänä kuivikehalli.

Pudasjärvellä puolestaan on korjattu vanhaa navettaa, tehty aitauksia ja otettu peltoja laidunkäyttöön. Alusta lähtien oli tiedossa, ettei Puhoksella sijaitsevan kotitilan peltoala riitä yksistään. Myös Pyhännällä on lisäpeltojen vuokraus ollut vaikeaa.

Tilanpito kahdessa paikassa merkit-

see myös koneistusta molemmissa paikoissa. Noukinvaunua siirrellään tarpeen mukaan tilalta

ENSIMMÄISET emolehvät Hyttisille tuli vuonna 2005. Sen jälkeen lihakarjaa on ostettu lisää ja jalostettu alkionsiirroilla. Nykyinen 200 eläimen lihakarja koostuu limousine- ja charolaisroduista.

”Tuotannonvaihdoksen tiliväli on pitkä. Tähän saakka olemme lähinnä karsineet ja vasta nyt voimme myydä eläimiä teurastamolle ja jalostukseen”, Veli Hyttinen kertoo.

Emolehmien ja sonnien kasvatusta on tarkoitusta jatkua edelleen itse, mutta vasikat myydään vieroituksen jälkeen välitykseen.

”Kuivaniemelle tullut vasikoiden välikasvattamo on ollut hyvä asia, jota alueen lihantuotanto tarvitsee.”

LUOMUTUOTANTOON siirtyminen on Hyttisille sekä taloudellinen että imago-kysymys.

”Keinolanotteiden hinnat vaihtelevat tulevaisuudessa todennäköisesti vielä nykyistä enemmän. Samaan aikaan luomutuotteiden kysyntä on kasvussa ja teurastamot kiinnostuneempia satsaamaan luomuun.”

Hyttiseen pelloista osa on siirtynyt luomuun tänä vuonna ja loput vuoden kuluttua. Kokonaisuudessaan tila on

Saija ja Veli Hyttisen mielestä ihmisten ja eläinten hyvinvoinnin edistäminen ei vaadi investointeja, vaan kyse on pieniin arkipäivän asioihin tarttumisesta. Oman huomionsa vaatii myös vuoden vanha Jarno.

luomukelpoinen vuonna 2012.

Myös viimeaikaiset koneinvestoinnit ovat ennakoineet luomutuotantoon siirtymistä. Uusin ostos on ollut kuivallanlevitin, jota Veli Hyttinen tarjoaa myös muiden tilojen käyttöön.

Aktiivinen isäntä kuuluu Atrian hallintoneuvostoon ja toimii Lihakunnan hallintoneuvoston varapuheenjohtajana.

”Ne ovat innostavia ja motivoivia paikkoja vaikuttaa ja verkostoitua.

Osuuskuntapohjaisessa yrityksessä myös viljelijän ääni pääsee kuuluville.”

LIHATILAT elävät taloudellisesti tiukkoja aikoja, kun vielä viljan hintakin on noussut 50 prosenttia.

”Viljelijöiden pitäisi pysyä ostamaan tuotantopanokset silloin kun ne ovat edullisimmillaan, sillä niillä tehdään tili. Tähän tilat tarvitsevat myös varastotilaa.”

Naudanlihaa tuodaan paljon myös ulkomailta. Veli Hyttinen pitää hyvänä tavoitteena, että kotimainen tuotanto saadaan 100-prosenttiseksi,

Hyttiset ovat palkanneet molemmille tiloilleen työntekijöitä.

”Myös työntekijäkuluissa pitää pystyä säästämään. Meillä on yksi ukrainalainen työntekijä ja lisäksi kausityövoimaa. Heille pitää olla järkevää ja tuotavaa tekemistä.”

Lähirookaviesti kannusti nauttimaan tuoreesta

Nauti tuoreesta oli Vaalasta Helsinkiin poljetun neljännen lähirookaviestin tämänvuotinen teema. Lamminahon talolta lähti 23. elokuuta viestiä viemään 11 joukkuetta Pelson, Kestilän ja Pyhännän kautta kohti Järvi-Suomea.

Lähirookaviestillä oli selkeä sanoma: lähirooan suosiminen on riippuvainen kuntapäätäjien poliittisesta tahdosta. Ruokalistat voidaan laatia lähirookaa suosiviksi, kun kunnissa on tehty asiasta poliittinen päätös.

Myös Vaalan kunnanjohtaja **Tytti Määttä** kannusti polkijoita Lamminahon kulttuurihistoriallisessa miljöös-

sä toimimaan aktiivisesti, jotta kestävä elintarvikevalinnat tulisivat osaksi kuntien strategioita.

Vaalassa lähirookatuotteet on otettu huomioon kunnan toimintasuunnitelmassa ja ruokalistat on laadittu lähi- ja kausiraaka-aineet huomioon ottaen. Kunnanjohtajan mukaan varsinkin pieni kunta pystyy hankkimaan raaka-aineita suoraan tuottajilta.

”Yrittäjien yhteistyötä kuitenkin tarvitaan.”

Kansallisen ruokastrategian valmisteluun osallistunut MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** totesi tulevaisuuden näyttävän hyvältä. Suomalaisen ruokaketjun arvo kaksinkertaistuu vuoteen 2030 mennessä.

”Muuttuvien tarpeiden ymmärtäminen edellyttää vuoropuhelua ja yhteistyötä kuluttajien, kaupan, ruokapalvelujen, teollisuuden ja alkutuotannon kesken.”

PELSO oli lähirookaviestin ensimmäinen etappi. Vankilan apulaisjohtaja **Atso Häikiö** ja keittiömestari **Armi Kusmin** ottivat vastaan ProRuokakulttuurin ja Pihvikarjaliiton joukkueiden vetoomuksen.

He olivat huolissaan siitä, etteivät valtionhallinnon alaiset ruokapalvelut voi nykyisin hankkia oman alueen elintarvikkeita keittiöidensä käyttöön. Jopa vankilan luomutilalla tuotettujen raaka-aineiden käyttö on nykysääntösten mukaan mahdotonta.

Pelsoilta matka jatkui Kestilään keskuskoulun pihalle ja edelleen Pyhännän torille. Torilla esiintyi myös lauluryhmä Tämän kylän ämmät, joiden laulut myös liittyivät lähirookaan. Pyhännältä viesti eteni ensimmäisen viestipäivän päätteeksi Kiuruveden Tihlilään.

”Haluamme nostaa viestin varrella esiin paikkakuntia, joilla on todettu käytännössä, että tuore on mahdollista”, viestipäällikkö Irma Kärkkäinen totesi aloitustilaisuudessa Vaalassa.

”Kotimainen ruoantuotanto on tulevaisuuden ruokaturvan kannalta entistäkin tärkeämpää”, Juha Marttila sanoi.

Pelson vankilan apulaisjohtaja Atso Häikiö ja keittiömestari Armi Kusmin ottivat vastaan ProRuokakulttuurin ja Pihvikarjaliiton joukkueiden vetoomuksen.

Ensimmäisen päivän nuorin viestinviejä oli viisivuotias Ossi Hyttinen, joka polki 10 kilometrin matkan Tavastkengältä Pyhännälle.

Suomalaista ruokaa tuotetaan ilolla ja pilke silmäkulmassa, todistivat pyhännäläiset maidontuottajat x ja Matti Kolola.

Veneheiton luomupäivä sai viljelijät liikkeelle

Elokuun lopun tavallinen torstaipäivä oli Vaalan Veneheitontielle epätavallisen vilkas. Auto toisensa jälkeen kurvasi Samuli Leinosen luomutilalle kuulemaan MTK-Pohjois-Suomen järjestämän pellonpiennarpäivän antia. Mukana oli satakunta viljelijää ja alan asiantuntijaa.

Samuli Leinosen vanhemmat siirsivät tilan pellot luomuun 15 vuotta sitten. Vuonna 2001 tehdyn sukupolvenvaihdon jälkeen myös tilan 20 lehmää alkoi heruttaa luomumaitoa. Neljä vuotta myöhemmin tila vaihtoi emolehmätuotantoon.

Tällä hetkellä Leinosen tilalla on 40 emolehmää – kaikkiaan lihakarjaa on 90. ”Eläimet ovat kesät laitumella. 70 hehtaarin laidunala riittää tällä hetkellä hyvin.”

Peltoja tilalla on 180 hehtaaria, josta raivioita on 40.

Samuli Leinonen kertoi, että tilan sonnit siirtyvät syksyllä jatkokasvatukseen, mutta vasikoiden tilanne on huonompi, kun jatkokasvatattajia ei ole.

LUOMUTUOTANTOON olivat tulleet tutustumaan myös Oulun seudun

ammattikorkeakoulun luonnonvaralan toisen vuosikurssin 25 opiskelijaa.

”Koulussa on opiskeltu kalkitusta ja lannoitusta. Nyt on tenttipäivä, jolloin sovelletaan oppeja käytäntöön sekä laaditaan neuvoja-asenteella tilan kahdelle lohkolle lannoitus- ja kalkitus suunnitelma”, opettajat Jaana Väisänen ja Antti Hirvonen kertoivat.

Päivän väkevimmistä luomupuheesta taisi vastata Kinnusen Myllyn Eero Kinnunen, joka nosti esiin luomun terveyttä ja hyvinvointia edistäviä seikkoja. Puoli vuosisataa sitten perustettu yritys aloitti luomurehujen tuotannon aloittanut viisi vuotta sitten.

”Suurin ongelma on puute kotimaisesta luomurypsiä.”

PELLONPIENNARPÄIVÄ oli tarkoitettu kaikille viljelijöille, jotka ovat kiinnostuneita luonnonmukaisesta tuotannosta käytettävistä menetelmistä. Paikalla oli myös asiantuntijoita MTK:sta sekä Kainuun ja Oulun ProAgria- ja ELY-keskuksista.

”Yhtenä tavoitteena oli saada luomutuottajat verkostoitumaan keskenään, jolloin esimerkiksi tilojen välinen kauppa ja yhteishankinnat sujuisi entistä helpommin”, MTK-Pohjois-Suomen järjestöagronomi Sirpa Törmikoski sanoi.

Virallisia puheenvuoroja pellonpiennareella kuultiin vähemmän mutta vapaamuotoista keskustelua sitäkin enemmän. Hyviä viljelyvinkkejä ja kokemuksia vaihdettiin puolin ja toisin.

Oulun seudun ammattikorkeakoulun toisen vuosikurssin oppilaat tutustuivat pellonpiennarpäivässä luomutuotantoon opettajansa Jaana Väisänen johdolla (vasemmalla). Samuli Leinosen opit ja ajatukset kirjattiin tarkasti.

Timo Mäkinen (oikealla) esitteli Naturcomin luomusiementuotantoa, johon tutustuivat myös Seija Keränen (vasemmalla), Markku Rikula, Antti Hirvonen ja Jorma Keränen.

MTK:n luomuasioista vastaava ja itsekin luomuviljelijä Jukka Markkanen totesi luomun lähteneen suvuntavoiheen jälkeen selvään kasvuun.

MTK-Pohjois-Suomi Facebookissa.

Liity faniksi ja osallistu keskusteluun!

Säästä energiaa ja euroja!

Miten paljon sinun tilallasi käytetään energiaa? Ja mihin?

Tilaa maatilan energiasuunnitelma. Sen avulla saat selville tilasi energiankulutuksen, mahdollisuudet energiansäästöön ja tuotantoon sekä arvion kannattavista ja tilallesi sopivista energiaratkaisuista. Vie kehityskohteet asiantuntijoidemme kanssa käytäntöön ja nauti säästöistä.

Kysy lisää!

www.proagria.fi/oulu

www.facebook.com/proagriaoulu

Nordean maatalousjohtaja Seppo Seppälä

nordea.fi

Nordea

Maatalousyrittäjä Suunnitteletko investointia tai sukupolvenvaihdosta?

Tule keskustelemaan suunnitelmistasi Nordeaan. Rakennamme yhdessä toimivan ja kilpailukykyisen rahoitusratkaisun suunnitelmiesi toteuttamiseksi. Meiltä saat asiantuntevan yhteistyökumppanin ja hyvän kokonaisratkaisun pankkiasioidesi hoitoon.

Ota yhteyttä maatalousjohtajaamme *Seppo Seppälään* puh. 040 520 6017 ja tule käymään konttorissa.

Teemme sen mahdolliseksi

Kilpailukykyistä energiaa,
paikallista osaamista
ja palveluasennetta.

Energiaa kotiin, vapaa-aikaan ja liike-elämään - eon.fi

e-on

Tulevaisuuden vaikuttajia koulutettiin Sotkamossa

SIRPA TÖRMİKOSKI

Järjestöasioihin paneutuivat myös maaseutunuoret Mika Koukkari Vaalasta (vasemmalla), Samuli Korpela Oulunsuusta ja Jaakko Rikkola Utajärveltä.

Maaseutunuorten valiokunta kokoontui vaikuttaja-koulutukseen Loma Rinteellä Sotkamossa. Kaksipäiväisen koulutuksen aikana käytiin läpi muun muassa järjestön sääntöjä ja yhdistyslakiin vastikään tulleita muutoksia.

MTK-Pohjois-Suomen ja MTK-Keski-Pohjanmaan 17.-18.9. järjestämässä koulutuksessa luennoi koulutussuunnittelija **Timo Latikka** Maaseudun Sivistysliitosta. Hänen opastuksellaan tutustuttiin muun muassa järjestön sääntöihin ja kokouksen eri tilanteisiin kuten äänestykseen ja esteellisyyteen.

Yksi mieleenpainuva kokoustekniikan harjoitus oli ”haamukokous”, jossa kullakin osallistujalla oli ennalta määrätty rooli. Harjoituksen jälkeen moni tunnusti olleensa harvoin niin vaikeassa kokouksessa. Puheenjohtajalla olikin haastetta pitää hanakasti

kommentoivat ja kaikkea kyseenalaistavat osallistujat kurissa.

Timo Latikka Maaseudun Sivistysliitosta johdatti muun muassa järjestön sääntöihin ja erilaisiin kokoustilanteisiin.

KOULUTUKSEN aikana käytiin läpi myös kokouksen osallistujien vastuita ja velvollisuuksia. Yhdistyslakiin tulleista muutoksista perheydyttiin erityisesti niin sanottujen maallikkotilintarkastajien vaihtumiseen useimmissa tapauksissa toiminnantarkastajiksi.

Perjantai-ilta jatkui vielä koulutuksen jälkeen Naapurivaaran huvikeskuksessa maa- ja metsäväen iltamissa, jonne oli saapunut noin 1000 henkeä.

Lauantaiaamuna maatalouspolitiikan luennon piti MTK-Keski-Pohjanmaan liiton johtokunnan puheenjohtaja **Markku Kiljala**. Hän kehoitti nuoria muun muassa tilojen väliseen yhteistoimintaan ja valoi tulevaisuuden uskoa alkutuotannon mahdollisuuksiin jatkosakin.

Päivän päätteeksi käytiin tutustumassa Vuokatin Viinin toimintaan ja nautittiin lounas Alkulan Eväslaiturilla.

Sirpa Törmikoski

Päivä maalla kiehtoi kaupunkilaisia

Noin 1 500 henkeä vieraili Päivä maalla -tapahtumassa Tarja ja Henri Lambergin maitotilalla heinäkuun toisena lauantaina Oulussa. Sääksensuolla oli kuhinaa kuin kesätapahtumissa konsanaan ja erityisesti lapset ihastuivat maatilan pihapiirin tarjoamiin elämyksiin.

Lambergin tilalla on 40 pääosin fröisiläisrotuista lypsylehmää, jotka olivat vieraiden nähtävillä laitumella. Pihapiiristä löytyi lisäksi muun muassa lam-

paita, vasikoita, kanoja, kilipukki ja kani.

Kävijät saivat ehdottaa nimeä tilan kolmen päivän ikäiselle vasikalle. Voittajaksi valikoitui **Rosa Kärkkäisen tekemä** ehdottama Hattara.

Paikalle oli ilmainen sisään-pääsy ja siitä kävijät antoivat positiivista palautetta: kerran tapahtuma, jossa isokin perhe käy pienellä rahamäärällä.

Tapahtumassa oli paikalla Valion maitoauto ja tuotemaistiais- ja Oulun Eläinsuojeluyhdistyksen järjestämää arvontaa

RUUKKI
more with metals

**Nyt pelto puhuu:
Olisipa kalkkipäivä neljä kertaa vuodessa.**

Kalkitse säännöllisesti Ruukin maanparannusaineilla, niin tehostat lannoitusta ja saat pellon kaikki ravinteet käyttöön. Maanparannusaineiden kalsium-arvo on jopa korkeampi kuin perinteisellä kalkilla ja tehdashintakin on edullisempi. Ruukin maanparannusaineet löydät lähimmältä maatalouskauppiailtasi sekä alan erikoisliikkeistä.

Lisätietoja www.ruukki.com/maatalous

Talvi-lämmöt myydään nyt!

Tilaa lämmitysöljyä ajoissa. Tee myös St1 Takuu sähkö-sopimus ja varmistat edullisen sähkön 2 vuodeksi eteenpäin!

0800 Soita 166 266
tai käy www.st1.fi

www.st1.fi Ei paha energiahtio **st1**

HAMPAIDEN HOIDOT NUKUTUKSESSA. SOITA (08)534 8100 NIIN KERROMME LISÄÄ!

Kokonaisvaltaista hoitoa hampaittesi hyväksi

- Suukirurgia
- Oikomishoidot
- Paikkaushoidot
- Protetiikka
- Purentavaivat
- Esteettinen hammashoito
- lensairauksien hoito
- Juurihoidot
- Hampaiden valkaisu
- Nukutushammashoidot

AARIA
HAMMASLÄÄKÄRIASEMA - HAMMASSAIRAALA
ROTUAARI, Kirkkokatu 27, A 51, 5. krs, OULU
ma - pe 7.30 - 20 la 9 - 13 Puh. 08 534 8100
www.hammas-aaria.fi

Oulun keskustan ja Lambergin maitotilan väliä liikennöineet kaksi linja-autoa kulkivat täysissä lasteissa.

Poniratsastuksella riitti kysyntää.

ja ongintaa. Lapsilla oli mahdollisuus ajella polkutraktoriradalla ja käydä ratsastamassa ponilla.

KAINUUSSA Päivä maalla -tapahtumat järjestettiin Sotkamossa Kainuun Vaellustallilla ja Kajaanin Jormualla Korttelaisen maitotilalla.

”Kokemukset Päivä maalla -tilaisuuksista ovat olleet sen verran hyvät, että ensi vuonna näitä päiviä järjestetään taas”, järjestöagronomi **Sirpa Törmi-koski** sanoo.

MP Farmarit lähtötunnelmissa kylpylä-hotelli Kiannon Kuohuista.

MP Farmareilla katse keväässä

Moottoripyöräily on myös monen pohjoispohjalaisen viljelijän harrastus. Keväällä perustettu MP Farmarit keskittyi ensi ajokautenaan kotimaan reitteihin. Kevään korvalla suuntana on joku kohde Euroopassa.

määrättiin kerhon vuosijäsenmaksuksi 15 euroa henkilöltä.

Varsinainen yhdistyksen perustava vuosikokous pidettiin heinäkuussa Rokuanhovissa. Kerhon puheenjohtajaksi valittiin koko ajatuksen isä **Tuomo Tamminen**, varapuheenjohtajaksi **Maarit Sormunen** ja sihteeriksi **Maarit Hietanen**. Muita hallituksen jäseniä ovat **Mari Kälkäjä**, **Pekka Laaksonen** ja

Risto Lehtonen.

Loppukesän ajoretki suunniteltiin Sotkamon kautta Pohjois-Karjalaan.

Uuden kerhon jäseniksi voivat liittyä kaikki tuottajaliiton alueen viljelijät. Kerhon jäseneksi voi liittyä sähköpostitse: tuomo.tamminen@kotinet.com tai maarit.hietanen@agrifarmet.fi.

Kerho kokoontui ensimmäisen kerran keväällä Tupoksella. Ensimmäinen yhteinen kokoontumisajo järjestettiin 9.-10.6. kesäkuuta Suomussalmelle. Kokoontumispaikana oli kylpylä-hotelli Kiannon Kuohut. Sieltä matka jatkui seuraavana aamuna Raatteen tielle ja Raatteen Porttiin, jossa kuultiin asiantuntevaa opastusta sota-aikaisista tapahtumista.

Kokoontumisen yhteydessä kerho piti kokouksen, jossa laadittiin muun muassa säännöt ja

Tauolla Raatteen tien maisemissa.

VALTRA
Power Partner

LEHMÄT IHASTUVAT SIIHEN..

ERIKOISTARJOUS!
Valtra Direct -kärjätilatraktori

Vakiovarusteena Valtra TwinTrac -taakseajolaite (tarjous koskee vain kärjätilatraktoria, jossa tehdasasennettu etukuormain)
- Helmiäisvalkoinen metalliväri (traktori-aisat)
- Erikoishintaan lisäksi ainutlaatuinen mustavalkoinen friisiläis-teippaus (verollinen hinta 630€)

Kysy lisää!
Lähimmän Valtra-myyjän yhteystiedot saat numerosta 020 45 501 tai www.valtra.fi

Tilasi pysyy pystyssä vain, jos sinäkin pysyt.

TAPIOLA

Räätälöi itsellesi sopiva Maatilyrittäjän Omaturva. Sen avulla suojaat tilasi talouden ja oman sekä perheesi toimentulon, jos joudut yllättäen pidemmälle sairauslomalle tai työkyvyttömäksi. MTK:n jäsenenä saat lisäksi tuntuvat edut.

Lue lisää: tapiola.fi/myomaturna tai kysäise omalta edustajaltasi.

Palveluntarjoajat: Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola, Tapiola Pankki Oy, Tapiola Varainhoito Oy.

Kuitupuun hinnat maan kärjessä

JUKKA AULA

Hallituksen uusiutuvan energian tukipaketti tähtää energiapuun käytön lisäämiseen koko maassa. Pohjois-Suomessa tämä edellyttää merkittäviä investointeja energiapuun lisäkäyttöön ja tuontipuun korvaamista kotimaisella puulla. Metsänomistajilta vaaditaan rohkeutta lisätä puunmyyntiä lähemmäs suurinta kestävää hakkuumäärää.

Alkuvuoden hiljaiselon jälkeen puukauppa palasi normaalille tasolle alkukesästä. Elokuun myrskyt nostivat paikallisesti puun tarjontaa paikallisesti. Myrskytuho-kohteiden tarjontapiikin jälkeen kauppa on jatkunut normaalitahdissa. Myrskytuhojen määrä on osoittautunut selvästi ensi- ja toisen vuosikymmenen suoremaksi, mutta myrskypuu on mahtunut hyvin markkinoille.

Tarjontaa ylläpitää edelleen tukkipuun hyvä hinta. Myrskypuun tarjonta ja sahatavaramarkkinoita leimaava hermostuneisuus ovat pysäyttäneet tukin hintojen nousun. Myyjät pitävät kuitenkin hintatasoa hyvänä ja puukaupan odotetaan jatkuvan vilkkaana vuoden loppuun asti.

Vuoden loppuun mennessä tehtäville kaupoille on luvassa 25 prosentin verohuojennus. Ensi vuonna puusta pitäisi saada 10 prosenttia korkeampi hinta, että se vastaisi nykyistä hintaa verojen jälkeen.

Viime joulukuussa veroedun puolittumien ruuhkautti puukauppaa, eikä kaikkia talvikohotteita saatu myytyä. Varsinkin talvileimikoiden ostomahdollisuudet ovat edelleen rajalliset. Tästä on syytä ottaa oppia ja yrittää välttää loppuvuoden myyntiruuhka aikaistamalla kaupantekoa.

Alkuvuoden puukauppa on ollut entistä tukkivoittoisempaa. Tukin osuus myyntimäärästä on kohonnut Pohjanmaalla (15 > 21 %) ja Kainuussa puolella (20 > 31 %) vuoteen 2008 verrattuna. Kysyntää on kuitenkin kaikista puutavaralajeista sekä harvennus- ja päätehakkuuleimikoista niin pysty- kuin hankintakaupoihin.

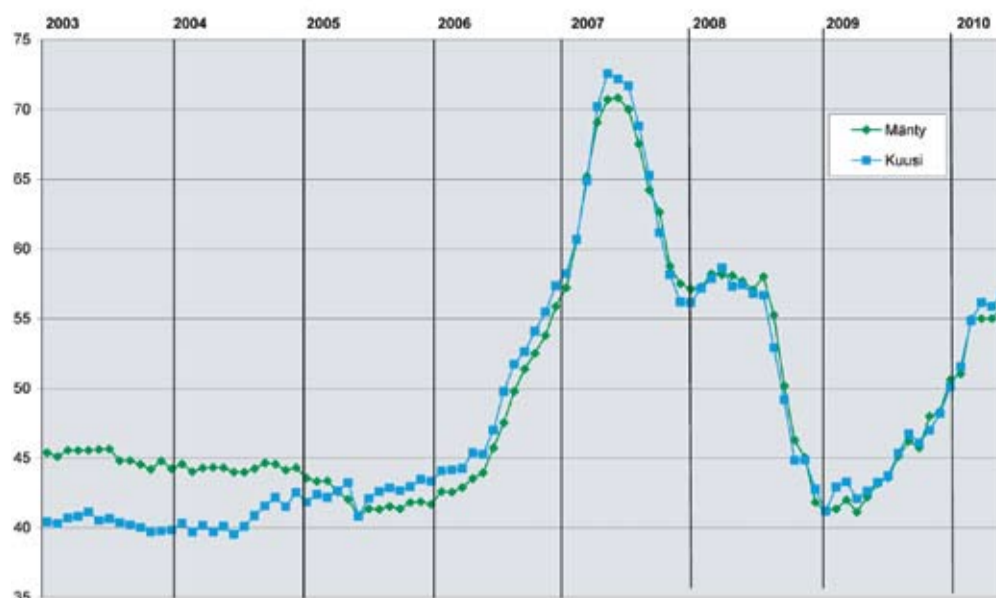
PUUKAUPPAA on vauhdittanut ennen kaikkea loppukeväästä alkanut tukkipuun hinnan nousu. Puulajista ja alueesta riippuen hintataso on noussut 24-32 prosenttia. Päätehakkuissa ja varttuneiden metsien harvennuksissa itsenäiset sahat ovat olleet omilla ostoalueillaan hintajohtajina sekä tukissa että myös kuitupuussa. Puun hinnoittelussa sahatkaan eivät harjoita ”hyväntekeväisyyttä”. Kantohinnat ovat aina leimikkokohtaisia ja kilpailutilanteesta riippuvia.

Myös kuitupuun hinnat ovat tasaisesti vahvistuneet alkuvuodesta lähtien. Kuitupuun hinnoissa näkyy vahva kysyntä Pohjois-Suomessa.

Metsänhoitoyhdistykset arvioivat kysynnän säilyvän lähimpien 6 kuukauden aikana edelleen hyvänä, mutta talvileimikkovarannon vahvistuessa on vaarana, ettei kaikkia talvileimikoita ehditä hakata tulevan talven aikana. Paljon riippuu kuitenkin tulevan talven korjuuolosuhteista. Pakkastalvea toivotaan.

VIIME VUODEN hakkuut putosivat kolmanneksella normaaliavuosiin nähden. Hinnat laskivat ja kulupuolella painoivat edelleen edellisten vuosien

Pohjanmaan (PP, Kai, EP, Östb) hinta-alueen tukinkantohinnat

Yksityismetsien kantohinnat 16.8.2010 – 12.9.2010 €/m³

Alue	MÄT	KUT	KOT	MÄK	KUK	KOK
Pohjois-Pohjanmaa	55,8	56,7	37,9	16,8	19,5	16,6
Lappi	49,9	50,5	-	16,3	19,8	16,4
Koko maa	54,8	56,0	39,2	15,7	18,6	15,7

vilkkaiden hakkuiden jälkityöt. Metsätalouden hehtaaria kohden laskettu ylijäämä putosi Pohjois-Suomessa 50:stä 25 euroon - puoleen edellisestä vuodesta.

Kemijärven sellutehtaan ja Kajaanin paperitehtaiden sulkeminen supisti Pohjois-Suomen kuitupuun käyttöä 20 prosenttia, vuositasona noin 2,3 miljoonaa kuutiota. Rakennemuutoksen vaikutusta pienentää puun tuonnin supistuminen.

Hallituksen uusiutuvan energian tukipaketti tähtää energiapuun

käytön lisäämiseen koko maassa 8-9 miljoonalla kuutiometrillä vuoteen 2020 mennessä. Pohjois-Suomen nopeasti kasvavien hakkuumahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää merkittäviä investointeja energiapuun lisäkäyttöön ja tuontipuun korvaamista kotimaisella puulla.

Metsänomistajilta vaaditaan rohkeutta lisätä puunmyyntimääriä lähemmäs suurinta kestävää hakkuumäärää.

Pohjois-Suomen metsämarkkinat LKV on saanut vankan ja-

lansijan metsäkiinteistökauppoissa Pohjois-Suomessa. Yhtiö on Lapin metsämarkkinat Oy:n tytäryhtiö, jonka omistavat alueen metsänomistaja- ja tuottajaliitot. Ota yhteyttä metsäkiinteistön myyntiin liittyvissä asioissa Pohjois-Suomen metsämarkkinat LKV:n asiamiehiin. Tutustu myytäviin kohteisiin osoitteessa www.metsatilat.fi.

Jukka Aula on Metsänomistajien liitto Pohjois-Suomi ry:n johtaja.

POHJOIS-SUOMEN METSÄMARKKINAT LKV

Asiamiehemme Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa

Jussi Perttu, metsätalousinsinööri, LKV
Toritie 1, 93101 PUDASJÄRVI
Puh. 020 413 7524, Fax 08 835319
jussi.perttu@mhypudasjarvi.fi

Outi Tervo, metsätalousinsinööri, LKV
Keskuskujat 1, 96300 KUUSAMO
Puh. 020 413 7604
outi.tervo@koillismaa.fi

Pohjois-Pohjanmaa:
Juhani Heikkinen, metsätalousinsinööri, LKV, kaupanvahvistaja
Metsätie 16, 91300 YLIKIIIMINKI
Puh. (08) 817 7045, 0400 - 287 288, Fax, (08) 817 7449
juhani.heikkinen@mhy.fi

Kari Salo, metsätalousinsinööri, LKV, kaupanvahvistaja
Kuormatie 1 92400 RUUKI
Puh. (08) 271 308, 040 - 736 0681, Fax (08) 271 696
kari.salo@mhy.fi

Matti Otsamo, metsätalousinsinööri, LKV
Ouluntie 28 C 92130 RAAHE
040 - 736 0682
matti.otsamo@mhy.fi

Jari Wright, metsätalousinsinööri
Ouluntie 28 C, 92130 Raahe
Puh. 040 - 080 3725
jari.wright@mhy.fi

Keijo Havula, metsätalousinsinööri
Kakarakuja 2, 91900 Liminka
Puh. 040 - 551 2528
keijo.havula@mhy.fi

Martti Hyvärinen, metsätalousinsinööri, myyntineuvottelija
Puh. (08) 470 029, 0500 - 282 346, Fax (08) 472 614
martti.hyvarinen@mhy.fi

Jaana Ruotsalainen, metsätalousinsinööri, LKV
Tähtelänkuja 4, 86600 HAAPAVESI
Puh. 0440 - 354 010, Fax (08) 452 914
jaana.ruotsalainen@mhy.fi

Hannu Pääkkö, metsätalousteknikko, LKV
Frosteruksenkatu 13, 86710 KÄRSÄMÄKI
Puh. 0400 - 388 589, Fax (08) 771 529
hannu.paakko@mhy.fi

Arto Taskinen, metsätalousinsinööri, LKV, julkisen kaupanvahvistaja, vastaava hoitaja
Kalliontie 18, 85500 NIVALA
Puh. 0400 218 732
arto.taskinen@mhy.fi

Unto Kananen, metsätalousinsinööri
Puistokatu 60, 85800 HAAPAJÄRVI
Puh. 044 593 0083
unto.kananen@mhy.fi

Jaana Sirviö, kiinteistönvälittäjä LKV
Akkoniementie 6, 88600 SOTKAMO
Puh. 020 413 5040
jaana.sirvio@metsatilat.fi

Tapiola tarjoaa myös pankkipalvelut

Tapiola Pankki aloitti maatilarahoituksen asiakkaiden pyynnöstä vuoden 2010 alkupuolella. Monella paikkakunnalla on ollut tähän asti vain yksi maa- ja metsätalouteen suuntautunut pankki, joten nyt viljelijä on saanut vaihtoehdon raha-asioidensa hoitoon.

Tapiola on viimeisimmän vuonna 2009 tehdyin vakuutusbarometrin mukaan maatilajen ykkösvakuuttaja Suomessa. Pohjois-Suomen viljelijät ovat keskittäneet omaisuusvakuutuksensa yli 50-prosenttisesti Tapiola-ryhmään. Tapiola kehittää jatkuvasti maatilayrittäjille suunnattuja palveluitaan. Esimerkki tuotekehityksestä on yli 20-vuotias Agro-vakuutus.

MTK ja Tapiola ovat rakentaneet viljelijöiden sosiaaliturvaa pitkään yhdessä. Tapiolan - silloisen Aura-yhtiön - ensimmäinen jäsenetutuote oli vuonna 1964 lanseerattu ryhmätapaturmavakuutus. Vakuutusyhteistyötä on vuosien varrella syste-

maattisesti kehitetty vastaamaan nykyviljelijän tarpeita.

Viimeksi Tapiola ja MTK ovat kehittäneet Maatilayrittäjän Omaturvan lakisääteisen sosiaaliturvan täydentäjäksi. Se ottaa huomioon myös sen, että henkilökohtaista sosiaaliturvaa ei ole ajateltu kattamaan yritysrisiä, vaan tarvitaan täydentäviä ratkaisuja. Henkilöturvan ajan tasalle saattaminen on tärkeää: tila pysyy pystyssä vain, jos yrittäjäkin pysyy.

2000-luvun alkupuolella Tapiolan ja MTK:n yhteistyösopeimus on laajentunut vakuutus- ja finanssipalveluihin. Tapiola Pankki perustettiin vuonna 2004. Vajaassa seitsemässä vuodessa se on saanut yli 200 000 asiakasta.

Tapiola on tuonut pankkipalvelujen kenttään vaihtoehdon, joka erottautuu käytetyltä reitiltä korolla ja koronlaskutavalla sekä edullisilla tai maksuttomilla palveluilla, kun asiakas keskittää pankki- ja vakuutusasiansa Tapiolaan.

MAATILARAHOITUKSEN Tapiola Pankki aloitti asiakkaiden pyynnöstä vuoden 2010 alkupuolella. Monilla paikkakunnilla on ollut tähän asti vain yksi maa- ja metsätalouteen suuntautunut pankki, joten viljelijällä ei ole ollut vaihtoehtoa

raha-asioidensa hoitoon.

Nyt Tapiola Pankki on tuonut markkinoille vaihtoehdon, kun se on laajentanut toimintaansa henkilöasiakkaita myös maa- ja metsätalousasiakkaita sekä alle 10 hengen mikroyrityksiä palvelevaksi pankiksi.

Tapiola Pankissa hyödynnetään vakuutuspuolen osaamista riskienhallinnassa.

”Meillä on jo pitkäaikainen asiantuntemus henkilö- ja omaisuusriskien sekä talouden hallintaan. Nyt tarjoamme myös pankkipalveluita maa- ja metsätalousasiakkaille”, paikallisjohtaja Leevi Ainasoja kertoo.

Tapiola Pankki tarjoaa palveluitaan ensisijaisesti omille keskittävälle vakuutusasiakkailleen. Myös metsänomistajat on huomioitu ja heille on kehitetty uudenlainen metsätalouden sukupolvenvaihdoslaina.

Leevi Ainasoja toivottaa Tapiolan vakuutusasiakkaat tervetulleeksi myös omaan Tapiola Pankkiin. ”Olemme valmiita isoihinkin hankkeisiin, kunhan ne ovat realistisia ja kannattavia.”

SÄÄSTÄMINEN kuuluu myös oman ja tilan talouden järjestykseen. Säästää voi monella tavalla ja Tapiolakin tarjoaa useita vaihtoehtoja - uusimpana varainhoitopalvelu Tapiola Pri-

vate, joka toimii asiakkaan edun mukaisesti, keskittyy olennaiseen ja toimii läpinäkyvästi.

Privatesta on karsittu pois kaikki lisäpalvelut, jotka eivät suoraan paranna asiakkaan saamia tuottoja tai pienennä riskiä. Varainhoidosta maksetaan vain ennalta sovittu kuukausihinta.

Taloutta kannattaa hoitaa kokonaisuutena niin, että rahaasiat ja vakuutukset täydentävät talouden tarua. Tapiolan etuohjelma, Omaetu, palkitsee asiakkaita kokonaisajattelusta. Talouden eri osa-alueet huomioimalla ylimmälle etutasolle voi päästä niin perheellinen kuin sinkkukin. Ylimmällä etutasolla oleva voi saada vakuutuksistaan alennusta jopa 17 prosenttia. Omaetu-ohjelma palkittiinkin viime vuoden parhaana etuohjelmalla (Kanta-asiakasforum 2009).

Tapiola myöntää lisäksi MTK:n jäsenille jäsenalennuksen, joka on 5-10 prosenttia vakuutuksesta riippuen. MTK-alennuksen saamiseksi viljelijän ja perheenjäsenen täytyy muistaa ilmoittaa jäsenyydestään myös Tapiolaan.

Lisätiedot: www.tapiola.fi

Energiasuunnitelma

säästää selvää rahaa

Energiasuunnitelman ansiosta maatila voi saada jopa tuhansien eurojen vuotuiset säästöt. Pohjois-Pohjanmaalla energiasuunnitelmien laatiminen kiihtyy Bioenergian edelläkävijät -hankkeen innostaessa viljelijöitä energiasuunnitteluun.

Maatilojen energiasuunnitelmien laatimisessa on päästy hyvään alkuun. Kiinnostus asiaan herää, kun havaitaan suunnitelman rahallinen hyöty energiakustannusten pienessä. Tilakäynnin aikana yritykselle saattaa tulla yllätyksenä jonkin yksittäisen kohteen energiakulutus. Esille nostetut korjausehdotukset on otettu ilolla vastaan.

Usein energiakulutusta voidaan vähentää hyvin pienellä toimenpiteellä tai toimintatapojen muutoksella. Aina ei ole kyse suurista investoinneista.

Bioenergian edelläkävijät -hanke järjestää kaikissa Pohjois-Pohjanmaan seutukunnissa maatiloille suunnattuja kehittämistuntopaikoja, joilla pyritään edesauttamaan energiasuunnitelmien laatimista. Tilaisuudet aloitettiin keväällä Oulunkaaren ja Koillismaan seudulla. Syksyn aikana tilaisuuksia pidetään Si-

kajoella, Kalajoella, Pyhäjärvellä ja Pyhännällä.

KYLILTÄ kerätään energiaasioista kiinnostuneita viljelijöitä ja heidän kanssaan mietitään maatilan energiankäytön tehostamismahdollisuuksia. Ennen varsinaisen kehittämistunnon pitämistä energianeuvojalla on mahdollista tehdä tilalle tutustumiskäynti, jolloin saadaan taustatietoa tilan tuotannosta ja energiankäytöstä. Tilakäyntien jälkeen pidetään varsinaisen kehittämistunton, jossa puretaan havaittuja asioita. Yhdessä asiasta keskustellen huomataan paremmin oman tilan energiatehokkuuden hyvät ja heikot kohdat. Tilakäynnit ja kehittämistunnot ovat tilalle ilmaisia. Hankkeessa ei tehdä maatilalle varsinaista Maatilan energiasuunnitelmaa.

MAATILAN energiasuunnitelma tarkastelee kaikkia maatilan energian hankinnan ja käytön osa-alueita. Energiasuunnitelmien laatimiseen on saatavissa 85 prosentin valtion tuki. Tavoitteena on, että energia-asiat huomioitaisiin jo investoinneissa ja jokapäiväisessä tuotannossa.

Siikajoen tilaisuus pidetään lokakuun aikana ja muilla alueilla marraskuussa. Tarkemmas- ta ajasta ja paikasta tiedotetaan myöhemmin. Viljelijät voivat myös kerätä sopivan porukan omalta alueeltaan ja olla yhte-

Bioenergian pilottikyläiltä pidettiin syyskuun lopulla Pyhännän Tavastkengällä. Puhumassa projektityöntekijä Perttu Ojakoski Bioenergian edelläkävijät -hankkeesta.

ydessä alla oleviin henkilöihin. Kehittämistuntopaikoja voidaan järjestää määrärahojen puitteissa. Tilaisuuksiin voi ilmoittautua myös suoraan.

METSÄKESKUS Pohjois-Pohjanmaan hallinnoima hanke etenee yhteistyössä ProAgria Oulun kanssa. Osalle pilottikyläistä on lähetetty kyselykaava- ke, jossa kysytään muun muassa oman tilan energiantuotantomahdollisuuksista. Vastausten perusteella laaditaan alueen bioenergian tuotanto- ja käyttösuunnitelmia. Jos kysely on tullut, siihen kannattaa vastata mahdollisimman pian.

ProAgria Oulu on laatinut pilottialueille maisemaselvityksiä. Niissä on tarkasteltu, miten maisemanhoito ja bioenergia-asiat voitaisiin yhdistää toisiinsa tukevaksi kokonaisuudeksi. Hankkeessa annetaan myös oikeaa ja ajankohtaista tietoa energiapuun tarjonnan lisäämiseksi sekä neuvoja pienkiinteistöjen puuenergian käyttöön lisäämiseen.

Lisätiedot: Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa, projektipäällikkö Tanja Lepistö, 0400 285 708; ProAgria Oulu, energianeuvoja Esko Viitala, 0400 286 033.

Maatilan energiasuunnitelma

Jokaiselle tilalle sopiva työväline energian kulutuksen tarkasteluun, säästämismahdollisuuden kartoittamiseen ja kannattavien energiaratkaisujen arviointiin.

Energiasuunnitelmassa käydään läpi

1. Energian kulutus eri energialähteiden ja -kohteiden osalta sähkö, lämpö, polttoaineet yksityistalous, tuotantorakennukset, viljelytoiminta
2. Energiankäytön tehokkuus vähintään per neliö, eläinpaikka, hehtaari jne.

MTK-YHDISTYSTEN SYYSKOKOUKSET 2010

Nivala ma 1.11. klo 10.00, Sapuska (ST,MK,TL)
Haapajärvi ma 1.11. klo 19.00, HAI (MK)
Rantsila, Piippola, Pulkki, Kestilä ma 1.11. klo 19.00, Pulkkilan Hiihtomaja (ST)
Tyrnävä, Temmes, Liminka, Ala-Temmes ma 1.11. klo 19.00, Hannuksen Piilopirtti (TL)
Oulainen ke 3.11. klo 10.00, Törmänhovi, ruokailu klo 9.30 (MK)
Sotkamo ke 3.11. klo 10.00, Vuokatinhovi, kahvi klo 9.30 (ST)
Kuhmo ke 3.11. klo 10.00, Kaupungintalo, valtuustosalit (TL)
Pyhäjoki ke 3.11. klo 19.00, Vanhustentalon kerhohuone, Pappilantie (MK)
Pyhäntä ke 3.11. klo 19.00, Tavastkengän koulu (ST)
Ylikiiminki/Kiiminki ke 3.11. klo 19.00, Ylikiiminki, Vesalan koulu, auditorio - tutustumisen koulun yhteydessä olevaan lämpöaitokseen (TL)
Merijärvi to 4.11. klo 10.00, Ristivuoren maja, Ristivuorentie, kahvi 9.30 (MK)
Pyhäjärvi to 4.11. klo 10.00, Verkkoranta (ST)
Suomussalmi to 4.11. klo 10.00, Nuorisotalo Ämmänsaari, Kiannonkatu 31-33 (TL)
Kajaani to 4.11. klo 19.00, Hotelli Valjus (MK)
Vihanti to 4.11. klo 19.00, Meijerin Pirtti (ST)
Taivalkoski to 4.11. klo 19.00, Hotelli Herkko (TL)
Puolanka pe 5.11. klo 10.00, Kunnantalo, valtuustosalit (MK)
Pudasjärvi pe 5.11. klo 10.00, Seurakuntatalo (ST)
Kuusamo pe 5.11. klo 10.00, Lähivakuutus, Kitkantie 20 (TL)
Paltamo ti 9.11. klo 10.00, Kainuun Opisto, Mieslahti (MK)
Siikajoki/Ruukki ti 9.11. klo 10.00, Pöykkylän Punanen tupa (ST)
linseutu ti 9.11. klo 10.00, Osuuspankin kokoushuone (TL)
Haukipudas ti 9.11. klo 19.00, Jatuli (ST)
Raahenseutu ti 9.11. klo 19.00, Raahen kauppaporvari, Parkkikabinetti (TL)
Hailuoto ke 10.11. klo 10.00, Osuuspankin kokoustila (ST)
Ristijärvi ke 10.11. klo 10.00, Kunnantalo, valtuustosalit (TL)
Lumijoki ke 10.11. klo 19.00, Lumijoen Ns (ST)
Hyrnsalmi to 11.11. klo 10.00, Valtuustosalit (MK)
Kärsämäki to 11.11. klo 10.00, Frosteruksen koulu (ST)
Haapavesi to 11.11. klo 10.00, Haapaveden Ammattioppilaitoksen auditorio (TL)
Oulunseutu to 11.11. klo 19.00, Valio Oulun meijeri, Maikkula (TL)
Muhos/Utajärvi to 11.11. klo 19.00, Rokuan kuntokeskus, Utajärvi (MK)
Vaala pe 12.11. klo 10.00, Valtuustosalit (MK)
Vuolijoki pe 12.11. klo 10.00, Onnelan matkailumaatila (TL)
 Kokouksissa mukana Tapiolan edustaja.

Lyhenteet: TL = Timo Lehtiniemi, ST = Sirpa Törmikoski, MK = Markku Karjalainen

Maaseutunuorten lentopalloturnaus ja pikkujoulu

la-su 13.-14.11. Kuusamo, Tropiikki

Ensiapukurssit

yhteistyössä Lähivakuutusyhdistys Pohjois-Pohjanmaan kanssa

ma 15.11 klo 10-14 Haapajärvi, Siiponkosken Kylä- ja Jokikeskus
 ti 16.11 klo 10-14 Muhos, Huovisen navettasali
 ke 17.11 klo 10-14 Pudasjärvi, Koskenhovi
 ma 22.11. klo 10-14 Siikalatva, Leskelä, Kairanmaa- talo
 ti 23.11. klo 10-14 Siikajoki, Ruukin Maaseutuopisto

EA-kurssin hinta 10 euroa/ hlö, ryhmän koko enintään 20 osallistujaa. Ilmoittautumiset liittoon.

Viljelijän sosiaaliturvan ajankohtaispäivä

lomituksen ja työterveyshuollon yhteistyöryhmien jäsenille, sosiaalivaliokunnalle ja -vastaaville
 ma 22.11. Utajärvi, Rokuan Kuntokeskus

Maatalouslomituksen ajankohtaispäivä

lomituksen yhteistyöryhmien jäsenille, lomitusvastaaville ja kuntien lomahallinnon henkilöille
 ti 23.11. Utajärvi, Rokuan Kuntokeskus.

Liitos syyskokous

ma 29.11. Kajaani, Kaukametsä, Kouta-sali, Koskikatu 2

TUTUSTU AARTEESEEN!

METSÄ • LUONTO • JUURET • KOTI • RUOKA • HYVINVOINTI • OMA TALOUS

LEHTI METSÄSTÄ.

Tutustu! Tilaa itsellesi AARRE-lehti edulliseen **tutustumishintaan 6 kk (5 lehteä) vain 24,90 €**. Aarre ilmestyy 10 kertaa vuodessa. Tilaus on kestitilaus, joka jatkuu 5 lehden jaksoissa voimassa olevaan normaalihintaan (nyt 32,90 €) niin kauan kuin itse haluan.

- ▶ **Netissä:** www.aarrelehti.fi/nettitarjous
- ▶ **Tekstiviestillä:** Lähetä viesti AR A098 ETUNIMI SUKUNIMI LÄHISOITE POSTINRO POSTITOIMIPAIKKA **numeroon 16124**.

Normaali tekstiviestin hinta. Palvelu toimii Dna:n, Elisän, Soneran ja Saunalahden liittymissä. Tarjous on voimassa 31.12.2010 asti ja koskee kotimaan tilauksia.

Keskittäjälle metsävakuutus vuodeksi maksutta!

Metsävakuutuksemme ovat helposti räätälöitäviä, joten ne sopivat metsälle kuin metsälle.

Haluamme varmistaa, että omaisuutesi arvo on turvattu vahinkojen varalta. Siksi tarjoamme uuden metsävakuutuksen vuodeksi maksutta OP-bonusasiakkaille, jotka ovat myös Pohjolan etuasiakkaita.

Tule Oulun OP:hen myös vakuutusasioissa! Itsellesi sopivan ajan saat puhelinnumerosta 010 2535 014*. op.fi/oulu

Oulun OP

Olet automaattisesti OP-bonusasiakas, kun olet Oulun OP:n omistajajäsen ja sinulla on pankkiasiointia vähintään 5 000 euroa. Olet automaattisesti Pohjolan etuasiakas, kun sinulla on vakuutuksia kolmesta eri tuoteryhmästä. Vahinkovakuutukset myöntää Pohjola Vakuutus Oy.
* Puhelut 010-numeroihin maksavat lankapuhelimesta 0,0828 e/puhelu+0,0595 e/min ja matkapuhelimesta 0,0828 e/puhelu+0,1704 e/min.

BOTNIA

Yhteistyötä
asiantuntemuksella

Asianajotoimisto
Botnia Oy

Hallituskatu 21, 90100 OULU
Pohjolankatu 16 A 1, 87100 KAJAANI
Iso Roobertinkatu 1 A, 00120 HELSINKI

www.botnialaw.fi

Uutta nurmenviljelyyn!

YaraMila-lannoitteissa on oikea ravinnekoostumus ja seleeniä eläinten terveydeksi. Tutustu uusiin nurmilannoitteisiin.

- **YaraMila NK 1** (NPKS 25-0-7-4, Mg, B, Se)
- **YaraMila NK 2** (NPKS 22-0-12-3, Mg, B, Zn, Se)
- **YaraMila Hiven Y 2** (NPKS 18-2-10-2, Mg, Na, B, Mn, Zn)
- **YaraMila Pellon Y 6** (NPKS 15-7-13-3, B, Se)

Lannoitteissa on Puhtaus- ja Laatu takuu, nyt myös Hiilijalanjälkitakuu. Lisätietoa tuotteista www.yara.fi

